

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezés; ő fels. ajánlata a fiumei kikötőre; budapesti napló: munkaház dologtalan csavargók számára, irodalmi újdonságok, játékszini krónika 's a' t.; budapesti énekiskola; Bácsmegeye (a' főpénztárnokbefogatása elhatározatott, selymentenyésztési ügy, élelmi czikkek árszabása, 's a' t.); Győrmegeye (a' tisztújítás tavaszutó Hükere határozatott, felírás a' magyar nyelv ügyében, helytartótanácsi feddő körlevél, husárszabás, 's a' t.); Erdélyi országgyűlés; dunagőzhajzási jegyzőkönyv — folytatás; 's a' t.) Portugália. Spanyolország (a' carlospárti katonatisztek a' franczia határszélekről eltávolítottak; 's a' t.) Anglia (Peel nyilatkozata a' jövedelemladó beszédsmódja iránt; 's a' t.) Franczia ország (ellenzése a' czukorügy elhalasztásának; 's a' t.) Egyiptus. Értesítő.

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's apost. kir. fels. Hesz Jánost a' nm. m. kir. udv. kamara fogalmazó gyakornokát díjtalan fogalmazóvá méltóztatott legkegy. kinevezni.

Ő es. és ap. kir. fölsége f. évi febr. 1sején kelt legfelsőbb határozatánál fogvást egy Fiumén építendő kikötő költségei fődözésére, betudatván az erre szükséges hely-megváltási, valamint a' kikötő tisztítására megkívántató gőzerőmű építési kiadásokat is, a' ső fölemelt árából 117,199 fr. 4¹/₂ krt, kirendelni kegy. méltóztatott azon meghagyással, miszerint az említett kikötő 3 év alatt mulhatlanul készüljön el.

Budapesti napló. (II. Munkaház dologtalan csavargók számára.)

Mi ezen eszme létrehozását illeti, arra nézve szükség olly nyilvános épület, mellynek alkalmas részei elég helyt adjanak a' munkásoknak, műszereknek 's anyagoknak, térs udvara vagy kertje pedig — melly utólsónak műveltetése szinte czélszerű 's jövedelmas ipar-ágit tenne — az egészség fentartása végett kívánatos szabadban-mozgásra szolgálja alkalmul. Nem szükség mutogatni, mikép ha valahol, itt bizonyra szigorú rendtartásnak kell uralkodnia; részint erkölcsi szempontbul, részint azon tekintetből, hogy annál inkább igyekezzenek okavodni a' befogatástól, mi az intézetnek egyik részletes célja. Ugyanazért az igazgatónak hatalma legyen büntetni 's huzamos javulási jelenség nélkül senkit el nem ereszteti. Élelem 's ruházat egyszerű de egészséges legyen, mit nem kevéssé mozditna elő (mennyre az intézet ezéja engedi) az udvaron v. kertben szabad ég alatti mozgás, magábanértetvén, hogy ez, mindig munkával egybekötöttendő. Tekintve az erkölcsiséget, alig szükség említeni, miszerint látogatások igen ritkán 's csak szigorú felügyelés mellett engedhetők, nehogy a' gyökerezni kezdő jó szándék, mielőtt lehető szilárdságra vergődnek, a' hajdani romlott élet czimborái által újra semmivé tételessék; ugy azt is, hogy valóságos oktatás 's a' kisebbeknek iskolaszerű taníttatása történjék. Szükség továbbá az éjjeli elköltözés, tekintvén a' nemet 's életkort, ugy a' romlottóság v. javulás lépcsőjít is. Nem szükség ellenben a' szerény 's illő beszélgetést eltüntetni, mivel a' büntetés ezen neme csupán jobbulást föltételező intézetünknek iránya nem lehet. Hogy azonban az intézeti szabályok gyümölcsözzenek, erre nézve megkívántatik, mikép a' letartóztatás huzamos időre terjedjen, 's annak megítélése: kit, 's mikor bocsáthatni e? ne a' külsőre 's közvéleményre, hanem a' javuló egyediségére alapittassék. Azért soha sem kell meghatározni előre a' munkaházban töltendő időt, akár a' rendőrség fogja be a' csavargót, akár ítélet által büntetés-pótlékul küldessék valamely tettes az intézetbe. Említők másuttal, hogy annak, ki az intézetből javulva bocsáttatik el, érdemlett munkája árából némi kis öszveget már azért is szükség adni, nehogy élelem 's munkahijány miatt újra előbbi életmódjára vetemüljön, most még ezt ohajtanak — bár talán sok előtt tulfesztett jámborságunk tessék is kívánatunk — miszerint neki, kibocsáttatása esetére, a' mennyiben eszközölhető, munkahelyről is gondoskodni az intézet, mi előbbi tartózkodás-helyétől jó tova essék, már csak azért is, mivel sok különben okosnak tetszeni kívánó fő sem ment azon előítéletől, mi az illy szerencsétleneket örökös megvetésre kárhoztatja. Mi az intézetek számát 's helyét illeti, azt a' népesség 's ennek miveltégi állapotja határoznák meg; nagyon ohajtható azonban, bár minden népes városban v. legalább megyében léteznék egy egy, magábanértetvén, miszerint olly helyeken, hol a' megye széke királyi vagy nagyobb népességű városban van, a' kettő együtt fogna kezdet az intézet létesítésében. Hogy pedig az illy munkaházak többféle jó eredménynyel dicsekhessenek, igen czélszerű lenne, ha az egyszersmind önkéntes dolgozóknak *) is szolgálna munkahelyül. Ezek után már amaz igen fontos kérdés fordul elő: hol vegyünk pénzt illy intézetek létesítésére, miknek felállítása — bár később a' legszükségesebb költségek jó gazdálkodás mellett a' munkárból fődözhetendők — szép öszveget kíván. Szabad ajánlásokbul, kéregetést — unt kornkban még a' hevülés első perceiben sem sokat remélhetni, annál kevesbet, ha fizetésre kerül a' dolog; mi hogy még akkor is ráklábon ha'ad, mikor törvény szigorúsága sarkal bennünket, a' mindennapi tapasztalás szomorun igazolja. Pedig be szép volna azon sommácskát, mivel a' tisztválasztások alkalmikor a' szabad nemességén vagy polgári választók jellemén egyet bizcentennek, hasznos vállalatok alapjául szentelni! Igaz, ekkor nem igen dicsekhetnék senki, hogy markában v. zsebében hordozza a' tisztviselőseget, de ennek száájában sem fajulna ám gúnynyá a' közbizodalom szent neve; míg a' szent célra ajánlott pénz másfelől nem három évig virágozunk, de örök időkiig termene gyümölcsöket. Vajjon nem czélszerűbb volna é föispáni 's egyéb beigatásokat eféle hasznos intézetek alapításával örökíteni? hiszen a' valódi hála 's hódolat érzetét dus lakomák, czifra öltönyök 's t. e. f. nélkül is valóban melegen nyilváníthatni. Hátha a' mészáros czéheket szállná meg a' jó lélek 's azon néhány ezer flot, mit az év szakaiban, főleg őszszel 's tavaszszal mint mondják ide 's oda fordítanak, egy munkaház alapítókéjéhez csatolnák, pedig azért lehetne modus in rebus, fenmaradván itt ott az ingyen husadás 's a' limitálótul nagy áron vásárolhatás joga; mert terhelni a' különféle, egyenes 's közvetett fizetés alatt nyomorgó adózó népet talán a' philantropia esküdt ellenei

*) Erről más alkalommal.

sem hagynák, mi pedig királyi 's nagyobb városokban — hol az intézet haszná tlettleg 's közvetlen háramolnék a' lakosokra mégis méltányosb lenne, mint például megyei munkaházra az egész megyei adózónép terhelteése. E' tekintetben azt hiszem, az országgyűlés oldhatja meg legezészerűbben a' csomót; addig is pedig — bár jövedelemforrást különböző helyen 's vidéken más más uton 's kulfőkbul nyithatni, bár az emberszerető nemes kebel, hol lehet és tud, minden tisztes alkalmat megragad a' közjó előmozdítására — véleményem szerint legártatlanabb 's mégis sikeres pénzforrás lenne a' pecsétár; miszerint t i. minden olly esetben, hol szerződés csere v. készpénz utján forog fen, száz-tól bizonyos rész, p o. száz fltot egy garas v. kevesebb fizetessék, a' szerint jelesen, mint kisebb v. nagyobb terjedelmű levén valamely község, ritkák vagy gyakoriabbak, kisebb v. nagyobb tárgyuak az illy szerződések; magábanértetvén, hogy mivel a' pénz, liszt 's méztermesztés, az öszveg kezelésére szigorú felügyázat fordítatnék, ellenében amaz alföldi városoknak, hol bizonyos titkos cassák (mint hinni szeretik) a' tisztviselőknak kötelezvény-nélküli kölcsönre mindig nyitvák, míg a' nép nagy részének betenni való falatja is alig van. — Az evang. vallást követők Budán iskolát és templomot építetnek, melly czélt Buda főváros 50 öl kövel és 50 ezer téglával kívánta előmozdítani. — A' budai tud. egyetemi könyvnyomó intézet, mellyet nyomtatási csinra nézve még egy hazánkbeli könyvnyomó műhely sem birt meghaladni, ismét egy gyors sajtóval (már a' harmadikkal) gyarapult, Helbig és Müller bécsi műteremből. E' sajtó 4500 pgő forintba került, 's czélszerűségivel egy bécsi és pesti sajtó sem vetélkedhetik. — Budán a' tud. egyetem be-tőivel megjelent: „Dajkakönyv Kunoss Endrétől, Sr. 491., és a' csecsemők testi és lelki nevelését tárgyazza. Igen korszerű e' munka, most, midőn a' di-vatnak hódolva legszentebb köteleességeket lábball szeretik tapodni az anyákl — A' napokban jelent meg 's Eggenberger és Geibel könyvárusoknál 20p. krért (hal-tatlan olcsóság) kapható: „Szépítő szerek“ című értekezése Török Jós. orvos-doc-tornak. Remélhető, hogy szépeink vetekedve veendik e' mindenféle testi kel-lemetlenséget távolító munkácskát, mert nemde szeretne mindegyik, ha an-nál szebb is, még kellemesb lenni; 's mindezt 20 p. krért! — A' színházi igaz-gatóság mult évi szabad jegyeit másokkal cserélé föl, de némely quasi-bizos uraktól azokat elfogta. Mondják, hogy e' miatt vegveszély fenyegeti az intézetét, mivel azon uracsok némellyike ezentul a' német színházba járand pedig — egy szót sem tud németül. — Játékszini krónika: mart. 28án „Enzersdorfi postalegény“ bo-hózat 3 f. „Revie k. a. a' budai német színház. mint vendég; 29. Megyeri jutal-mára bérszünettel először „Fehérek“ dráma 5 felv.; Maleille után francziából for-dítá Egresy Benj. a' magyar tud. társ. költségün; 30ikán „Alvajáró“ dalját. 3 felv.; 31kén „Aggyszínész és lyánya“ vigj. 5 felv.; Szerdahelyi Nelli Serena szerepében első szini próbáját tette. Balzac Párizsban „Quinola“ című vigjá-tékát hozandja szinpadra jutalmul, fölemelt belépti díj mellett, az első há-rom előadás egész jövedelmét kapja, mi 60, az az hatvanezer váltó forin-tot hozandhat be; pedig Balzac még egy szinművet sem irt, melly magát szinpadon föntartotta volna. És milly jutalmat kap a' magyar drámairól? Az első előadásból semmit! A' többi hárombul pedig egy egy harmadot, mi ösz-szesen 200 (kétszáz) váltó forintra sem igen mehet. És ez egyik főoka, hogy nincs és nem lehet jó eredeti drámánk, mert olcsó húsnak hig a' leve. — Hus-véthetlön a' sz. Gellért hegyi Emmausz nem volt olly népes, mint más években, mert nemcsak erős fanyar szél dideregtette az oda felkalandoztakat; hanem egy kis korig tartott hófergeteg is hamarabb hazatérésre zaklatta őket.

Énekiskola. A' pestbudai hangszegyesület igazgatása alatti nyilván-nyos énekiskola részvényesei közgyűlésének, melly m. Festetics Leo gr. el-nöklete alatt f. e. mart. 20án tartatott, fő tárgyai 's eredményei ezek: I) Jelen-tett, hogy f. iskolai esztendő első felében az intézetnek 104 növendéke volt (47. ifju 57. leány). — II) A' mult évi számadásokból kitetszett, miszerint az intézetnek 1841ki jövedelme (adományok, évenkénti gyámpénzek, iskola-díjak, kamatok, vegyes kisebb bevételek 's befizetett régiebb tartozások után) 1965. ft. 48 krra, a' még követelendő adósságok 158 fra, a' költségek pe-dig 1088 ft. 20 's kra terjedtek ezüstb. Készpénz maradt a' főpénztárban 877 ft. 28 kr.; mi az 1840ben fenmaradt 600 ft. 54 krral, 's a' fenemlített kö-vetelendő adóssággal együtt, mint az intézet pénzbirtoka, 1636 ft. 22. krra terjed. III) Minthogy ez intézet gyámolítóji 's részvényesinek első három eszt-endőre aláirt kötelezvényeik folyó 1842ben megszűnnek; e' jótékony intézet további fentartására, melly minden birtokával együtt a' maga idején Pesten fel-állítandó Nemzeti Conservatoriumnak engedtetik által, nemcsak a' hazai közönségnek újabb felszólítása rendeltetett, hanem új nyomtatott alá-írású ivek is tétettek folyamatba. IV) A' középosztálybeli közönségnek kön-nyíteni kívánván az egyesület a' részvényesek sorába léphetést, határozatott: hogy 1843tól kezdve az évenkénti részvény 6 pengő forint legyen 's a' rész-vényes minden további iskoladíj nélkül ingyen járathassa saját gyermekét is az énekiskolába. V) a' legalább 100 pengő fra terjedő alapítványt tevők ezen egyesület örökös tagjai közé soroztattak. VI) Az intézet növendékei iránt cél-irányos módosítások 's óvasok tétettek a' szabályokban. VII) Méltó köszö-nettel fogadtattak az intézetnek mult közgyűléstől (1841. dec. 5) fogva nyuj-

tott ajándékok, melyek közül kitünőbbek: 1) Barabás Antal Pál ur alapítványa (40 ezüst ft.) szegényebb növendékek számára vásárlandó tanszerekre. 2) Dolezsálek Antal ur négy rendbeli ajándéka ugyanannyi legjelesb növendéknek az utóbbi nyilv. vizsgálat (1842 január 13) alkalmakor. 3) Mátray Gábor ajándéka, 30 darab nyomtatott dal, ugyanazon alkalommal magukat kitüntetett jelesb növendékek számára. 4) Festetics Leo gr. Menner Lajos, és Mátray Gábor hangmű-szerzeményeikből álló ajándékai (kéziratban) az intézet hangmütára számára. 5) Weisz Bernát Ferencz által a főpénztárnak ajándékozott diszes számviteli könyv. 6) Sacellary Ignác urnak félrizma kópapirosból álló ajándéka. Közli Mátray Gábor énekiskolai igazgató.

(Bácsmezei gyűlés vége.) E' rövid de szörnyű piheneti közidő után — szavat emelvén főispánunk, érzékeny megindulással kijelenté, miként vannak pillanatok a' tisztviselői nemes kötelesség körében, hol a' szív a' multtal, az ész a' jelennel keserűen küzdve, a' jövőd is kívánja az igazságot kimondatni, 's midőn a' szegény adózó nép véres veritékkel szerzett vagyonából, a' közpénztárba áldozott öszvegből illy roppant mennyiséget tud eltulajdonitva, a' törvény 's igazságnak színhelyén lelkiösmérete kényszeríti indítványozni, hogy a' hűtlen számadó, ne talán példás bünhődése súlya elől őt a' halandósági sors sirba intse öszkarából, ezenneli befogatása iránt a' KK. és Rdek intézkedjenek. Ezen egyenességi vezérelv fonolán nyilatkozott főügyvédünk is az adózó nép nevében mint annak pártfogója az 1622 65ik cikk utasításánál fogvást az azonnali befogatást sürgette, 's ezt mások is ohajtották. Itt ismét borzasztó közidő következett. Ekkor emelkedett föl egyik tbiránk, ki előadván, hogy miután a' kir. biztos munkálata kezdetén a' családok napfényre hozatalával rögtöni befogatásra hatalmát nem használta, 's azóta a' bűnkörülmények igen kevésbé változtak, a' vagyoni biztosítás épen nem, különben pedig a' főnemlített főadószedő ellen büntető pör is folyamatban levén; úgy is nem sokára elérendi őt a' törvény keze, tartassék fön az 150 rész 9dik cikk erője, melly birói ítélet nélkül nemest — annál inkább birtokost — börtönre kárhóztatni nem enged. Csak meg kellett pendíteni a' most föl hított cikket, egymást válták föl a' szónokok, 's bár mindenik megismeré, sőt a' nagy vétet, a' befogatást azonban azért, mivel ezt a' főügyvédünk által idézett törvénycikk is csak a' számot adni nem akarókra a' „nolens, ekre szorítja, a' birói ítélet kimondása idejére halasztatni kívánák, bár főügyvédünk a' „nolentes" szót törvény szellemében a' számot adni nem tudókra is alkalmazandónak értelmezte; 's győzött ez utolsó vélemény. Nehogy még is az országos figyelmet ébresztő csalási tényből a' szegény adózó népre hárult kár megtérítése huzamosb időre halaszthatassék el, a' pénztár minélelőbbi kártalanítása tekintetéből az előbb vizsgálódó számvevő-szék ujjal megbiztatott, hogy a' marasztási jegyzőkönyvből minden csalási vagy maga a' számadó által elismert nyilványos befizetendési tételeket kivonván, még e' közgyűlés alatt jelentését adjabe, hogy így ezekre nézve, sőt ha a' számvevő-szék az ebbeli tételektől járandó kamatok megítélését is igazságosnak 's törvényesnek határozandja, ezekre is a' végrehajtás halasztás nélkül az 1729dik évi 25ik cikk és a' pénztárnak mikénti kezelése iránt 1743ik évben kelt felsőbb intézvény 30 §-a értelmében rendelkezék el. Továbbá a' még elő nem keríthetett okiratok miatti akadályi függelében levő nehézségek eloszlatására a' főpénztárnoknak majus utolsó napjaig határidő engedtetett. Többnyire netalán akárhol találtató adósaival egyetértve a' közpénztári követelést kijátszhassa, a' nm. m. k. htnács megkérteni rendeltetett, miként országsszereti köröztetés által Horváth Mihály volt főpénztárnok adósaikat magok bejelentésére fölszólítván, ha a' kiszabandó határidő alatt a' főpénztárnok jóhitűleg azokat önként is föl nem fődözendi, kötelezvényi követelése ezekre nézve örökre érvénytelené nyilatkoztassék. Pénteken megnyilván gyűlésünk, — kezdetben előkerült a' kedden kirendelt számvevő-szék jegyzeményes jelentése, 's kiderülvén, hogy a' csalási és a' főpénztárnok önelismerése által kétségtelené vált kivonati öszlet pgöben 71833 fr. 30 kr. szökken, — az évenkénti aránylag kivetett kamatok pedig, — a' netaláni számítási hibán kívül, — 40777 for. 15 kr. peng. rúgnak, 's így öszvesen pengőben 122610 for. 45 kr. lenne azonnal megtérítendő; ezek folytában a' sokszor említett főpénztárnokhoz egyik főszolgabíró eskütt társával küldetvén ki olly utasítással, hogy a' mostan érintett marasztási öszveg azonnali megtérítése iránt őt felszólítsa, e' kiküldetés eredménye lön, hogy miután a' marasztalt számadó ezen öszletnek azonnali letévésére magát képtelennek nyilatkoztatá, ennek öszszerzésére azonban három héti pihenet-időt kérve; — halogatási mentesítést keresett, illy helyzetben kétség támadván hat év óta a' vagyona nézve is közbe jött változó körülmények közt a' teljes kielégítési lehetőségről, a' hűtlen közpénztárnok befogatása elhatározottat, 's még sajnált fija 's veje érzékeny folyamodásában az atya személyi biztosítására ajánlott, de elegendőnek nem talált kezesség mellett is a' végrehajtás foganatosítása elrendeltesén kívül személyére a' törvény szigoru hatalma használtatott, 's így nemcsak a' most utószor említett főpénztárnok politikai léte fölött pénteken, reá nézve a' legszerencsétlenebb csillagzati napon, megkondult a' vészharang, mert épen délutáni kettőt ütött az óra, midőn a' megyeház kapujából viszszanézett — talán utószor lakházára, sőt számos boldogtalan családjának is letűnt fénycsillaga. 6. Fölvétetvén számvevőnknek 1841/2. évre készített adókirovési tudósítása, e' szerint hadi adóban 155176 fr. 32⁷/₈ kr., háziban 67554 fr. 36 kr., öszvesen 222,731 fr. 18⁷/₈ kr. peng., a' két főpénztárnoknak bevételül rendeltetett, be nem érkezvén azonban a' kir. koronai kerületből, ugynevezett tiszai járásból, — mellyre ezen öszletnek majd 1/4 része szokott kivetetni, az öszzeírasi táblák, ezen hiány miatt a' járásonkénti fölosztási kulcs ezuttal elő nem terjesztetett. 7) Fölvolatván a' selyemtenyésztés hasznosítására fölügyelő választmány jelentése, örömmel érték a' KK és RR. miként ezen iparágból nagyrészt az adózó nép kezeibe 1841ik évben a' megyebeli apatini és palánkai intézeteknél 74221 f. 22⁷/₈ kr. pgő jutottat. E'szép jövedelmi forrást annál inkább méltatták pártfogásra, mivel a' se-

lyembogár-tenyésztési munkánál a' pörgyermekek is alkalmaztathatván, kettős haszon háramlik adózóinkra, egyébiránt nem kisebb öröm lép meg a' KK és Rket az eperfák évenkénti szaporítottatásáról nyert jegyzék olvastánál, mellyszerint mult évben, lehetségi számítás szerint, felső és közép járásban 126,154, a' telecskai alsó és tiszai járásokban 127040 eperfa találtatott. — A' marhahusnak 's egyéb mindennapi szükségü élelembelieknek ára ugy az ácsok, kömüvesek 's napszamosak bére köv. határozottak: marhahus fontja mart. 26tól kezdve majus utóljáig 11 kr. azután 10 kr., máj, tüdő, lép, láb, orr, száj és paczal fontja 6kr. borjúhus fontja 12 kr. bárányhus fontja 8 kr. ürü's juhús fontja 6 krajczár, fagygyú fontja 22 krajczár, sertéshús szalonnával fontja 14 kr., szalonna nélkül 12 kr., mártott gyertya fontja 36 kr., öntötté 40 kr., szappan fontja 20 krajczár, liszt láng mázsája 16 forint, első rendü finom liszt mázsája 14 forint, másod rendü 12 forint, zsemlyelisztt mázsája 10 for., kenyérlisztté 8 for., liszt lángból sült 6 latos zsemlye 3 kr., zsemlyeliszttől sült 6 latos zsemlye 2 kr., kenyérliszttől 5 latos zsemlye 2kr., ácsok, kömüvesek napibére tartással 1fr. 1 5kr. tartás nélkül 1 frint 30 kr., napszamosak napibére tartással 24 kr., artás nélkül 36 kr., kir. mag-'s raktárokból kocsival és két lóval dolgozóknak 4 fr., ugyanott kézimunkásoknak 1 fr. 30. kr. Ezek az első hétben előkerültnevezetesb tárgyak; a' közgyűlés további folyamárul, ha érdekes jövőd szőnyegre, minélelőbbi tudósításom következendik. Sebők József.

Győr mart. 20án. Évnegyedes közgyűlésünk 7én vette kezdetét főispánunk elnöklete alatt 's nem annyira az előfordult tárgyak érdekessége, mint sokasága miatt egy hétnél tovább tartott. A' nemesség szép számmal jelent meg a' két első napon; miután azonban a' tisztválasztási határidőt a' főispáni kijelentésből megérté, eloszlott. E' határidő tavaszutó 11ik napja; — mellyet megelőzőleg 9én 's 10én közgyűlés tartatik. Sok viz lefoly addig a' Dunán, sok szőlőnedv a' garaton. És ez nem ősi szokás, de még is kedves, mert czélhoz vezet. A' czél pedig: a' hazának java. A' haza pedig egyesek öszvege. Ugy van: probatum est. Tehát tavaszutó 11én 's addig is vigan leszünk, mindenkit szivesen látunk, kinek pénze és votuma van; mert mi vendégszerető emberek vagyunk. Azután mi lesz? nem tudjuk; azonban gyanítható, hogy e' rendszer hosszas időre tespedést hozand a' megyébe; mert a' hol materialismus dül, ott a' moralis kifejlődés haldoklik. Nem lehet sebbet várni, mint a' mit főispán ő mga kijelentett, t. i. hogy egy hétig tartson a' választás, örömmel vezérlendi, csak a' rend ne zavartassék; 's hogy mindaddig, mig a' szavazók józanon meg nem jelennek, kijelölést nem teend. De térjünk valahára a' gyűlés egyéb tárgyaira is. 'S itt legelől megemlítendőnek véljük azon felírást, melly a' magyar nyelv tárgyában ő felségéhez intézetett. A' Rk tekintetbe vevén a' mult országgyűlésnek e' körüli ismételt fölterjesztést, valamint az érkezett k. leiratokat, nem kerülheté figyelmüket az, hogy iskolákban az előadások még mindedig latin nyelven történnék; 's mivel meggyőződve vannak a' felöl, miszerint az ifjuság oktatásának helyessége a' hazai nyelvtől feltételeztetik, alázatos felírásban megkérni határozta ő felségét, hogy a' hazai iskolákban minden előadásra nézve a' magyar nyelvnek behozatalát megrendelni méltóztassék. A' bécs-trieszti vaspályának Magyarországon leendő átvitele tárgyában felírás rendeltetett. (?) A' statutar. körlevél, mint az alkotvány fentartását czélzó, tisztelettel fogadtatott, 's ő felségének ezen gondoskodásaért hálás érzetek jelentettek. A' nm. htótán. azon intézvénye, miszerint a' főispáni hivatal üressége ideje alatt a' megye által tett táblabírák kinevezését a' megye hatáskörén kívülnek bélyegzi, az országgyűlési tárgyak közé feljegyeztetett. Sopronynak a' német-vámszövetséghez járulás iránti indítványa, nem talált semmi viszhangra; az Ausztria és Magyarország közti vámok megszüntetése azonban kereskedésünk emelésére legüdvösbnek találtatván, az országgyűlési tárgyak közé feljelöltetett. — A' már több ízben fentorgott htnácsai rendelet, melly szerint a' megye felszázad lovas katonaság befogadására utasittatik, továbbá is azon nyilatkozással, hogy a' megye ezt teljesíteni nem képes, viszonoztatott; megkérve egyszersmind a' nm. htótánács, hogy miután már a' megye ő felséghez folyamodott ezen teherüli felmentés végett; addig, mig a' folyamodásra k. válasz érkezendik, minden tettleges lépést felüggeszteni méltóztassék. Hosszas vitakozást szült egy házaló zsidónak folyamodása, ki a' győri káptalan egyik falujában azért, mert portékáit házrul házra nem gyalog, hanem szekeren hordozta, ezen kereskedésétől eltálatott. Az 1832. évi törvények erről elég világossággal nem szólván, némelylek ugy vélekedtek, hogy csak a' gyalogjáró házalókrul volna a' törvény által engedett szabad kereskedés értendő; mások azt mind a' gyalog, mind a' szekeren portékákat házrul házra áruókra ohajták terjeszteni. Végzessé lön: hogy minden helységben az eddigi gyakorlat szolgáljon sinórmértékül. — A' vaspályáknak statusköltésen leendő építetéseik iránt tett indítvány az országgyűlési utasításokkal foglalkodó választmánynak kiadatott. A' törvényszéki táblabírák választása, valamint a' letartóztató fogházak építetése iránt adott vá asztmányi javaslatok csupán tudomásul szolgálhattak jelenleg; jövőre azonban a' RR. országgyűlés által kívánják az érintett bírák szabad választási jogát kiküzdeni. A' bortized eltörlése iránt érkezett biharmegyei indítvány nem pártoltatott. — Midőn pedig a' jövő tisztválasztási szabályok kerültek tanácskozás alá, Győrmegye a' nemnemes ügyvédeknek és orvostanároknak adandó szavazat érdemében tett indítványra tagadó határozatot mondott; ugy intézkedvén egyébkint a' jövő időkre tekintve, hogy a' nemesi terheket viselőknak adandó szavazatot előleges kívánatképen a' jövő országgyűlésen követeli által sürgetni határozá; mihez adjon a' magyarok Istene erős lelkiüetet! — A' hus fontja 1 krral följobb emelteteti. — Végre megemlítendő, hogy a' megürült megyei főorvosi hivatalra főispán ő msága Dorner Mihály urat, e' megyének 42 évig tiszteletbeli orvosát; Kovács Pál orvostanár urat pedig a' Rdek általános kívánáságukra tiszteletbeli főorvossá nevezé.

(Erdélyi országgyűlés.) A' mart. 4. és 5kei országos ülésekben meghatározta a' KK. RR. alázatos felírásban fölterjeszteni mindazon sé-

relmet, mellyek törvényinkben a kormány által történtek. Illyenek, hogy az országos választás alá tartozó hivatalok betöltésében a törvény rendszabályát nem tartotta szem előtt; hogy a szász nemzet jelenlegi ispánja 's a római kath. püspök országos választás nélkül a kormánytanácsban ülnek; hogy az országos fővezérségre nem érkezett kinevezés, hogy a kir. táblai elnök hitét nem a RR. előtt tette le 's adománylevelét nem mutatta be; hogy a megyei hivatalokra nézve törvényellenes szokás hozatott be; hogy Udvarhely és Károlyvár városok tisztviselési jogok gyakorolhatóságát elrekesztették 's a t. Megteendik e feliratban a RR észrevételeiket a kir. leirat azon helyeire is, mellyeket nem fogadhatnak el. Meghatározták, hogy miután a törvényhatóságok tisztviselési jogok háborítatlan gyakorolhatása iránti több megyei és országos feliratnak várt következése nem lett, próbálják a tisztviselési rendet törvényhozás útján is megalapítani; 's e célból alkotmányos jogaik csonkítása nélkül hozzanak egy új törvényzikket, de annak nyilvános megfejtése mellett, hogy ezt nem azért teszik, mint ha eddigi törvényinket elég tisztáknak nem tartanák, 's ha ez uton sem érnek célzt, tartani fogják magukat fenálló tiszta törvényinkhez. Ezen törvényzikk szerkezete iránt három napig folyt tanácskozás után elhatározták mart. 14kén, hogy a közigazgatási osztályban választott rendszeres bizottság négy héti határidő alatt készítsen egy előleges törvényjavaslatot 's azt az országgyűlésnek végelhatározás végett adja be. A mart. 16kai országos ülésben a magyar nyelv iránt szerkesztett felirat és törvényjavaslat ünnepegyesen aláírva, 's miud a három nemzet pecsétével meghitelesítve küldöttség útján a kir. biztosnak elküldetett ő felsége elibe terjesztés végett, ki ezt ígérte is. Hírelték, hogy a szász nemzet sérelmesnek tartván e törvényzikket, a szász ispán nem adná rá a nála álló egyik pecsétet, de ez nem valósult, mint törvény szerint nem is valósulhatott.

(Gőzhajótársasági közgyűlés folytatása.)

Előadás. Szerencsénk van az 1841dik év eredvényét önk elibe terjeszteni. Mielőtt azonban számokhoz járulnánk, mellyek azt kifejezik, annak lényegesebb részét bátorokunk önökkel tudatni, a mi, utóbbi gyűlésünk óta, vállalatunkra nézve történt. Hajógyárunkban olly rend és munkásság létesült, hogy teljes okunk van azzal megelégedni. Ottani műhelyünk 5 eróművet állít ki, mik közül négy új az új hajókba, egy tökéletesen kijavított pedig „Ferenccz” gőzösbé helyeztetett. Ezenkívül az előfordult javítások minden félbenzakasztás nélkül mentek véghez. Tisztviselőink 's kapitányink nagyobb része buzgalommal 's ügyismérettel teljesítik szolgálataikat. Egyes kivételeknél nem mulasztottuk el a hanyagságot szigorral büntetni 's a szolgálatra alkalmatlan egyedeket elbocsátani. A kísérlet „István” által az összeköttetést Orsovával helyreállítani, annyiban nem sikerült, a mennyiben bebizonyult, hogy e hajó nem bír elég erővel a Drenkova alatti folyamörvények biztos meggyőzésre lovak segélye nélkül. Ez évben alkalmunk leend egy vagy több nagyobb erejű hajóval megújítani e kísérletet, és azután bizonyosan meg fogjuk ítélni, minő rendszabályok szükségesek ezen olly igen kívánatos összeköttetésnek biztossággal létesítésire. A pesti és linzi vonalon „István” igen kedvező s. kerrel alkalmaztuk, „Samson” mint rakhajó jól szolgált; de mélyre süllyedése miatt a Pest és Bécs közti vonalon teljes biztossággal nem alkalmazhatók. E körülmény 's azon szükségnél fogva, miszerint „Pannónia” az alsó Dunán más hajóval váltandó föl, azt határoztuk, hogy az utazók számára szükséges kényelmekkel ellátott „Samson” a Pest és Drenkova közötti vonalon használtassék. „Zrínyi” ellenben az alsó Dunára jó, még pedig az oláh oldalra „Pannónia” fölvaltassék. Illy körülmények közt ezen elrendezést legelőszérűbbnek és leghasznosbnak tartottuk, mivel „Arpad” rakhajóvá változtatása által „Samson” helyét a pest-bécsi vonalon hasznosan pótolhatjuk ki. Ezen átváltoztatás azért történik, hogy „Arpad” hogy utasvivő hajó maradhasson, igen tetemes javítási költséget kívánt volna. Hajógyárunk igazgatójával és építómesterével tanácskozván, ezelőszérűbbnek lertük tehát, e hajót kevés javításokkal 's csekély költséggel e szerint megváltoztatni, míg azon időpont beérkezik, mellyben azt vas tesszel láthatjuk el, és ismét eredeti rendeltetésire fordíthatjuk. „Ferenccz” eróműve számára új vastest építtetvén, e hajó most minden várakozásnak tökéletesen megfelel. Szerencsétlenségekre nézve jelentenünk kell, hogy „István” és „Zsófia” sérülések következtében darab ideig munkásságon kívül helyeztettek, hogy az új vas szállítóhajó, sertésekkel rakodtan, elszülyedt, de tetemes kár nélkül szerencsésen ismét lengővé tétetett; hogy „Zsófia” Pestre hajóztakor, igen csekély vízmélység miatt Pozsony alatt ezölöpre fenekülvén, tetemesül megsérült; hogy „Pannónia” a múlt nyáron olly nagyon meglyukadt, hogy munkásságát már septemherben meg kelle szüntetnünk. Azóta szükségesnek láttuk testét egészen fölálózni, és elhatároztuk, hogy eróműveire nézve mellyeket csekélységek miatt hirtelen nem igen alkalmazhatni, csere vagy egyéb mód által fogunk később intezkedni. Ezek csakugyan igen sajnós, de olly nagy kiterjedésű vállalatnál, 's olly szabályzatlan folyamaton, minő a Duna, egészen soha el nem mellőzhető szerencsétlenségek. Ha előadásunkat ezzel befejezhetnők, úgy igen kedvező eredvényt terjeszthetnénk önök elibe. Ámde, fájdalom! kénytelenek vagyunk önökkel nehéz csapásokról és rendkívüli balesetekről tudósítani, mellyek ezen év eredvényire lényegileg káros befolyást gyakoroltak. A három kis vashajó, ámbár Angliának általánoson megismert első hajó- és eróműgyártóinál készültek, várakozásunknak épen nem felelt meg. Testök gyors folyamésésnél nincs kedvező arányzatban a gőzerővel, 's azért gyorsaságuk a pest-bécsi vonalon csekélyebb vala, mint reményleni jogosítva voltunk. Legrosszabb mindazonáltal az, hogy kettejükön a tengelyek már az első próbahajózásakor eltörték, mi által egyszerre megszűntek munkálkodni, mivel a megrendelt új tengelyek csak a hajózás megszűnése után érkezhettek ide. E tekintetben már kárpótlásért folyamodtunk. Egyébiránt azon megnyugtatót adhatjuk önöknek, mikép ügyismerőink véleménye szerint e kishajók, mihielyt azok új és erősb tengelyekkel elláttanak, Gönyös és Zimony közt bármilly vízállásnál, Gönyös és Bécs közt pedig olly csekély vízben is teljes biztossággal fognak járhatni, midőn más hajók ott épen nem leendnek alkalmazhatók. „Seri-Pervas” hajótörése már e helyen közöltett önökkel. Majus 2dikán „Stambol” a m a s t r a közelében, igen sűrű köd miatt hasonló szerencsétlenségbe esett. Mind a két hajót javítás alá kelle venni, 's az elsőt csak nov. 2ka, a másikat pedig csak jan. 6ka után leheté ismét hajózásra használni. A javítási költségeket azon kellemetlen körülmény igen tetemesül szaporította, miszerint a nagyuri hajógyárak mindkét öblét hosszas időig statushajók foglalák el, 's azért általunk nem használtathatott; minél fogva ezen rövid idő alatt egymást követett szerencsétlenségek egészen csak saját segélyforrásinkra szorítottak bennünket, következésképp egészen készületlenül süjtöttak. „Seri-Pervas” kitarozására helyreállított ugyan a nagyuri hajógyárban; de mivel ez csak elfövényesedett térből állott, 's általában igen rossz helyzetű vala, tehát ezen akadályok elhárítására olly rendelkezések váltak szükségessékké, mellyek sok időbe, fáradozásba és pénzbe kerültek. E javítást egyszersmind arra használtuk, miszerint „Seri-Pervas” eróműveibe 20 lóerővel erősb új hengereket helyeztünk, mi által erejét 140

lóéra emeltük, és helyes arányzatot állítottunk helyre terhertartalma és gőzerője közt. Ezen változtatás és a hajótesten létesített javítások által nemcsak kitűnő gyorsaságra nézve nyertünk, hanem még nagyobb erőt és szilárdságot szereztünk a hajónak, mint minővel egészen új állapotjában birt. Egyszersmind azon körülményt, miszerint „Stambol” szárazra vonatása szükségessé vált, hasznunkra fordítván, rézfenekzetét tökéletesen megújítottuk, mit a rajta történt szerencsétlenség csak egy részben szükségessített; ezenkívül új üstökkel láttuk azt el, 's eróműveit tökéletesen kijavítottuk. E szerint e hajó most egészen jó karban van, 's több évig semmi tetemes javításra nem leend szüksége. Minél fájdalmas önök ezen rendkívüli balesetekről tudósítani, annyival inkább kötelességünk önök azon kedvező tényre figyelmeztetni, mellyet magok e balesetek világosan tüntetnek ki. Kérjük önök, méltóztassanak teljes tekintetbe venni azon körülményt, hogy tengeri hajóink két legjobbika, 's két folyamhajóink kevésse vagy semmivel sem szaporították a jövedelmet; továbbá, hogy három folyamhajó részint csak késő nyáron kezdtek pályázni, részint pedig korán szüntek meg munkálkodni. Ha azonban ezek ellenében tekintetbe akarják önök venni, hogy mind a balesetek daczára, 's a vitelbér tíz pCttel leszállítatása mellett a Duna legjövendőbb részén, az ideit tiszta jövedelem mégis meghaladja a tavalyit, úgy meg fognak önök velünk abban egyezni, hogy e körülmény meggyőzőleg tanúsítja, m lly gyorsan és hatályosan fejlenek ki a vállalatunknak kedvező elemek. Ezen körülmény olly fontos, hogy külön jelentésben visszaérni leszünk bátrak annak megmutatására, hogy ezen kifejlté hasznossá tételére hatályos rendszabályokat szükség megragadnunk. Az előtűnk fekvő számadásokból kiteszik, hogy az 1841diki számadási évben hajóink 170,078 utast és 513,576 mázsa árut szállítottak, következésképp az 1840iki évhez képest 44,785 utassal és 144,913 mázsa áruval többet. 22 hajó mellett, mik közül némelylek, mint főnebb mondottuk, a számadási év végeig munkálatlanul maradtak, az összes jövedelem 1,657,531 fr. 36 kr. Ebből levonandók a hajóköltségek, ugymint: fizetése és élelmezése a legénységnek 235,428 for. 10 kr., szénfogyasztás 496,054 mázsa 416,405 fr. 45 kr., fa, fagygyu, olaj 44,674 fr. 52 kr., közönséges javításai a hajóknak és eróműveknek 74,469 fr. 53 kr., különféle hajó költségek 144,703 fr. 59 kr., összesen 915,682 fr. 39 kr. Marad tiszta jövedelemül a hajózásból 741,848 fr. 57 kr., ide járul Esempte és tartalék-részvények eladásából 6,893 fr. 1 kr., összeg 748,741 fr. 58 kr. Ebből levonandó: kamat 3,150,000 fr. után 1 évre 5%... 157,500 fr., kamat 630,000 fr. után 1/2 évre 5%... 15,750 fr. összesen 173,250 fr. Általános költségek, u. m. valamennyi tiszt és ügyviselő fizetése mind az 51 állomáson Linzttől Konstantinápolyig és Trebisondeig 108,133 fr. 23 kr., állomási költségek, Duna mentén, Linzttől Konstantinápolyig, Smyrna és Trebisondeig 71,734 fr. 10 kr., tartalék kapitányok díjai 9,152 fr. 32 kr., közönséges költségek 56,809 fr. 23 kr., utazási költségek 19,100 fr. 33 kr., kárpótlások magányosoknak 11,056 forint 56 krajczár, szállítási díj-leró vások 4,112 forint 21 krajczár, szállítási jutalmazás 8,638 forint 40 krajczár, levél- és gyorskocsi-díj 5,507 frint 2 krajczár, rendkívüli hajóköltségek 6,569 frint 15 kr., Dunatisztítási költségek 1,766 forint 30 kr., becslerovások, u. m. hajóeltárból 10%, állomási eltárból 10%, közönséges szállítóhajókból 25%, épületekből 5%, lovakból 20%, szénbányákból 4,809 fr., tartalék-üstökből 7,904 fr., kétes adósságokra 's egyebekre 87,195 fr. 5 kr., összesen levonandó 563,025 fr. 50 kr. Marad tehát 1841re tiszta haszon 185,716 fr. 8 kr., melly összeg, ha önök, a mi nem is kételkedünk, nézetünket helyeslik, miszerint ez évben semmi további osztalék-fizetés ne történjék, következő rovatokra háramlanék, ugymint: az 1. sz. tartalék-rovatra 37,143 fr. 12 kr., a 2. sz. tartalék-rovatra 93,472 fr. 56 kr., a biztosítási rovatra 55,100 fr. Ezen különböz. számadások tehát következő helyzetbe fognának jöni: a) 1. sz. tartalék-rovat tavalyi saldoja 126,455 f. 30 kr., az alapszabályszerű 20% az ezévi nyereségb. 37,143 f. 12kr., ösz. 163,598 f. 42kr. b) 2. sz. tartalék-rovat tavalyi saldoja 99,990 f. 47 kr., ehez a főnebbi nézet szerint az 1841 mennyiség 93,472 fr. 56 k. öszv. 193,463 f. 43 k. Ebből lejár „Ferenccz” öreg testeért és szryiai szénre 48,750 fr. 3 kr. maradt: 145,368 fr. 40 kr., öszv. 308,967 fr. 22 kr. E két rovat tavalyi saldoja tett 226,446 fr. 17 kr., szaporodás 1841 végén 82,521 fr. 5 kr. c) Biztosítási rovat 1840ki saldo 134,624 fr. 1841re 55,100 fr. Ebből levonandó: 189,724 fr. „Seri-Pervas” javítási költsége 82,000 fr. „Stambol” jav. költsége 72,000 fr. Külön kiadások a tengeri és folyamhajók megmentésire 32,160 fr. 186,160 fr. Saldo 1841 végén 3,564 fr. Minél fogva a biztosítási rovat igen is csökkentenek mutatkozik. Mivel azonban reménylenünk szabad, hogy nem olly hamar fogunk olly gyorsan egy mást köv. balesetekről meglátogatni, tehát természetesen ismét lennünk arra, hogy rendeltetéshez képest föl fog használni, annak helyre-pótlásaul, mit az elemek egy részben vagy egészen megsemmisítnek. Jelen esetben nemcsak helyre pótolta azt, mit elvesztettünk, hanem a tengeri hajókon jobbat is eszközölt, mint a mivel az előtt birtunk. Előadásunkat azon jelentéssel fejezzük be, miszerint nem sokára a hajózás megnyílása után lengő hengerekkel ellátott 100 ló erejű új vas gőzösbé lépnd pályázásra, 's hogy ez évben még két ehez hasonló és egy közönséges eróművű, szinte 100 lóerejű gőzösbé fogunk kiállítani. Az utóbbinál különösen arra figyeltünk, hogy nagymennyiségű árúk elfogadására legyen alkalmas, míg az elsőknél leginkább az utasok vétettek tekintetbe.

Portugália.

A királyné vonakodék az utolsó zendület vezetőinek díszjeleket osztogatni, mi által a cartisták közt nem kis elégtelenséget okozott, 's azonnal hire járt, hogy az alig alakult ministerség el fog oszlani, 's azonban nem valósult. A királyné várja közelgő lebetegülését, mi őt azonban nem akadályozá, a pápai követ 's Palmella hg tiszteletére udvari lakomákat adni, az utóbbik a dolgok új állásával egészen kibékült. A spanyol viszonyok is egészen kiegyenlítették 's egy portói levél szerint a spanyol figyelő sereg elhagyá az éjszaki portugál-határt.

Spanyolország.

(A carlospárti katonatisztek a francia határszélekről eltávolítottak. Elegg.) Ugy látszik, hogy a franciaia kormány kissé méltányosb rendszert szándékozik ezentul követni Spanyolország ellenében. Legközelebb ugyan a carlospárti és krisztinai tiszték parancsot kaptak a spanyol-francia határszélektől visszavonulásra, 's Bayonneból Pauba utasítottak, a mi igen kevés ugyan, de legalább mégis valami. — Palareatábornok, a mérsékpártiak hive, ki Krisztina lemondása óta nem viselt hivatalt, Cartagenában elhunyt. — Rövid idő mulva törvényjavaslat fog a cortes elibe terjesztetni a helyhatósági rendszer módosítása iránt, melly igen zajos vitákat kelesztend, mert Krisztina királyné is ezzel bukott meg, miután a spanyolok nem akarják helyhatósági szabadságaikat francia központosítási szerkezetbe szoríttatni.

Anglia.

(Peel nyilatkozata a jövedelemadó beszédsmódja iránt. Elegy.) London, mart. 19kén: „Az alsóház tegnapi ülésében hosszasan vitákat Peel jövedelemadó iránti indítványát. Howich és Russell l. némileg ellene nyilatkoztak; az

első ugyatis megjegyze, miszerint szükség esetén kész ugyan a' jövedelemadó mellett szavazni, de csak minden egyéb segédesszék sikertelen megkísértése után. Russell pontultra ellenzeni fogja a' kérdéses törvényjavaslatot, mivel sokkal czélszerűbbnek véli, ha ez erőszakos, és csak háboru által menthető, rendszabály helyett inkább a' fényüzési cikkek adóztatnának, 's a' vámrendszer és gabonatorvény az előbbi ministerség terve szerint változtatnák meg. Peel ellenben oda nyilatkozott, miszerint az ország elsilányult pénzügyi állapotját, mint az előbbi ministerség hagyományát, csupán e' gyógyszerrel orvosolhatni. A' jövedelemadó behajtásmódjára nézve hosszasan adván elő P. véleményét, többi közt azt jegyzé meg, hogy a' kereskedők és iparúzők jövedelme 3, a' szellemi munkálkodásból élők pedig egy évi középszám szeriat fog kivetelni. Ezután mart 21kére halaszták a' további vitakozást. Peel ez indítványával mindenesetre nagy hibát követett el, mert elbizottságában, törvényjavaslati alakban lépett föl azzal, mielőtt még a' véleményeket iránta illőn kipuhatólta volna. Először t. i. parlamenti választmányal kellett volna tanácskozni a' zírásról, nem pedig lykurgi dictatorkodással föllépnie. Peel előtt most csak két ut áll nyitva: vagy kiküzdnie indítványát, mit mostani nagy többségével könnyen eszközölhet is, de melly esetben az egész középształy haragját vonja magára, vagy pedig visszalépnie tervével, 's az által erkölcsi tekintetét a' tömeg előtt elvesztenie, melly azonnal bizalmatlankodva fog neki hátat fordítani. — Aberdeen l. tekintete is nagyon csökken, mert tettei azt látszanak tanusítani, miszerint a' spanyol-francia illedéki kérdésben tulajdonkép maga sem tudta, mihez fogott. — Dieffenbach, német utazó, Londonban igen hatályosan szónoklott a' vadnéptörzsek emberi jogainak tiszteltetése iránt, 's az illető társulat küldöttséggel járult Stanleyhez, figyelmébe ajánlván az emberiség közbenjáró szózatát; ő lordságától azonban csak e' kurta és eléggé turesán hangzó választ nyerte: „A' vad néptörzsek minden kivétel nélkül csak arra határozottak, hogy a' polgárisulás által megsemitessenek.“ — Legközelebb a' tengereken igen kemény vihar dúlt, mellynek 25 angol hajó és számos emberélet áldozatja lett. — Londonban nem rég egy szegény kéz-

műves annyira elszegényült, hogy kétségbeesésből előbb forrón szeretett gyermekének nyakát szegé, azután pedig önmagát gyilkolta meg.“ —

Franciaország.

(Ellenzése a' czukorügy elhalasztásának. Elegy.) Paris, mart. 21kén: „A' partvidéki városok hangosan zajgnak a' czukorügy elhalasztása ellen, mi nagy zavarba hozta a' kormányt, sőt könnyen az egész ministerség fölosztását is vonhatja maga után. Guizot a' sok felírásra azzal mentegeti magát miszerint a' kormánynak ezen tekintetben csakugyan szándéka volt minélelőbb czélszerű törvényjavaslatl lépni a' követkamra elibe; de minden körülményből azt kelle következtetnie, hogy általános választások közelítésekor megbukásnak nem tűzheti ki magát, mit a' törvényjavaslat mulhatlanul maga után vonand vala, melly eredvény kikerülését nem is reménylhetette. A' zúgolódók e' nyilatkozatban nem nyughatnak ugyan meg, de azért más gondolatra még is alig fogják a' ministerséget birhatni. N a n t e s b a n pediglen a' kereskedési kamra tagjai a' ministerség ez ingadozása következtében lemondottak. — A' grenellei artézi kutból végre kifogyott a' sár és iszap, 's néhány nap óta tiszta viz kezd belőle folyni, mi nem csekély örömet gerjeszte Parisban.

Egyiptus.

Me h e m e d A l i végre február 23dikán K a i r ó b a visszaérkezett, egészen váratlanul, mert utolsó levelei szerint april végeig kelle, Felegiptusban mulatnia. Néhány nap mulva A l e x a n d r i á b a váratik, hol a' rég ohajtott kereskedési szabadságot fogják tőle követelni a' nagyhatalmak ügyviselői. Sőt az ausztriai 's angol consulok sürgönyt intézek már hozzá, mellyben őt az 1838 évi aug. 16ai kereskedési szerződés foganatosítására zaklatják, 's mig ez meg nem történik, addig az előbbi vámrászabás vételessék gyakorlathá, az ujabban parancsolt pedig töröltessék el. Ezen sürgöny nagy jelentőséget kapott az által, hogy a' nevezett consulok védenceziknek értésükre adák, miszerint a' szerződésen tul követelt 2 pcentet megfizetni nem tartoznak, sőt még az eddig fizetett is visszakapják.

É R T E S I T Ó.

1) Váltósemmisítési hirdetvény.

1600—1842. A' királyi pesti első bíróságú váltótörvényszék részéről Fried Abrahám folyamodása következtében ezennel közhírré tétetik, hogy két a' folyamodó által saját rendeletére Unszdorfon f. 1842ik évi febr. 28kán vagy martius 1jén egyenként 1400 vez. fról kibocsátott, és Oestreicher M. L. által elfogadott, a' f. évi pesti József napi vásáron lejárt váltó elveszett. Mellynek folytatában ezen váltók birtokosa felszólítatik, miszerint magát mátol számítandó 45 nap alatt, ezen váltótörvényszéknél jelentse, különben azérdeklött váltók megsemmisítetteknek fognak nyilvánítani. — Kelt Pesten a' királyi első bíróságú váltótörvényszék 1842ik évi mart. 24kén tartott üléséből. 3)

Hirdetés.

2) A' nm. m. kir. udvari kamara rendelése következtében f. évi april. 13kán Bustyaházán Mármarosban 4,386 darab kimustrált szálfá közönséges árverés útján kisebb osztályokban az illető árnak azonnali lefizetése mellett el fog adatni. A' venni szándékozók szükséges bánatpénzzel ellátva kijelelt napon a' bustyaházi sóhivatalnál megjeleni felszólítatnak. 3)

K. haszonvételek árverése.

1) 189. Tek. ns Tolnamegyében keblezett szegzárdi k. p. alapítványi uradalom részéről közhírré tétetik, hogy jövő tavaszhoz 11kén itten Szegzárdon az uradalmi írószobában szokott delelőtti órákban tartandó nyilvános árverés útján e' köv. haszonvételek e' f. évi ószutó 1ső napjától kezdve a' nm. m. k. hltótanács helybenhagyását fentartva haszonbérbe kiadva lesznek, u. m.

A' Jelenkor és Társalkodó ügyében

F. évi april 1jétől június végeig terjedő évnegyedre 2 fr. 24 krral, april 1jétől eember utóljaig számítandó 3/4 évre pedig hat forinttal pengőbe előfizethetni lapjainkra. Biztos alkalom vagy gyors- és szorgalomkocsin könnyen fölkuhdhetni ezt a' szerkesztő hivatalhoz, vagy hol ezek hiányzanak, posta által

Gözhajójárás Bécs, Pest és Orsova közt aprillisen:

Pestről Bécsbe indul reggel korán) mindeuap
Pestre Bécsből érkezik este)
Pestről Orsovára indul april 5, 9 's 12kén reggeli 5 órakor
Pestre Orsováról érkezik délelőtt, april 1, 5, 8, 13, 17 's 20kán.
Ezenkívül egy vontató gözös minden 14 nap megfordul Pest és Drenkova közt, Bécs és Pest közt pedig egy teherhajó minden héten, minden vasárnap egy nap jövendvén le Bécsből.

20 ezer hold haszonbérletése 10 évre.

2) T. Csongrád megyében keblezett Szentés m. város határában a' közlegelőből kimetszett, eddigelé mivelés alatt nem volt 's bármelly tekintetű használatra legalkalmasb **20 ezer hold föld, kisebb részekre** osztva, legfelsőbb kegy. engedelem folytatában köz árverés útján a' legtöbbet ígérőnek ez uttal f. 1842ik évi sz. György napjától számítandó 10 évre haszonbérbe fog adatni; az árverés a' hely színén kezdődni fog f. évi apr. 11ik 's folytatni több következő napjain; melly határidőre a' bérleni kívánók az általok bérleni kívánt mennyiségmindenik holdjától 30 pengő kr. bánompéuzzel ellátva hivatalasak. A' haszonbér többi feltételeit megérthetni haszonbérbe adó Szentés m. város birájánál vagy jegyzői hivatalánál. 3)

1) Szegzárd m. városban a' szeszes italok, tulajdon bor-pálinka ugy ser és serelésztő kimérési joga, nagy vendégfogadóval ugy a' kazánbérzedéssel együtt 6 évre.

2) Mőzs helységben a' szeszes italok, tulajdon bor, pálinka és ser-kimérési jog, kazánpénzszedéssel hozzá tartozandó fogadóval — ugy húsügási jog, és mészárszékkel 3 évre.

3) Agárd helységben az ottani vendégfogadó mindenféle tulajdon italok szabad mérésével, mellyhez a' mészárszék ugy a' huskimérési 's kazánpénzszedési jog járul 3 évre.

4) Öcsény helységben az ottani koresma; tulajdon bor pálinka és sermérési joggal mészárszékkel és kazánpénz szedésével 3 évre.

5) A' hidasi koresma tulajdon bor 's pálinka-mérési joggal hidasi pálinka-égető gunyhóval 3 évre. Tavaszhoz 12kén.

6) A' palánki, ugy esatári, mőzsi pálinkagunyhók hozzá tartozó kazánokkal és égetéshez szükséges szerekkel 3 évre.

7) T. Pestmegyében keblezett Fajsz helységben a' szeszes italok tulajdon bor és pálinka-kimérési ugy húsügási jog, épületek és a' dunai halászat 3 évre.

8) Szegzárd m. városban az épületfa 's deszkákkal kereskedés jogához szolgáló bekerített rak-helylyel 3 évre.

9) Mőzs helységben épületfa 's deszkákkal kereskedési jog 3 évre.

10) Szegzárdon a' méh-déznáveteli jog 3 évre.

11) A' szegzárdi 's öcsényi dunai erdőkben a' komlószedési jog 3 évre. — Bérleni kívánók tehát a' szükséges bánatpénzzel száztul tíz ft. p. p. számítva,

ellátva fenérintett napon 's helyen szives megjelenesre hivatalosak. Kelt Szegzárdon tavaszhoz 3kán 1842. Lainczinger Ferencz físzttartó. 3)

3) 1269. 1842. Paczner József panaszlott tartózkodása nem tudatván, neki Mattausch Fridrik által, ellene támasztott 800 pft. váltó követelése ügyében a' v. t. könyv. II. r. 214 §a rendeletéhez képest, a' pesti első bíróságú váltótörvényszék előtt leendő megjelenésre f. e. apr. 29. napja reggeli 9 óra tüzetik ki. Kelt Pesten a' kir. első bíróságú váltótörvényszék 1842 évi mart. 14kén tartott üléséből. 3)

Csöd tanító-kovács hivatalra.

3) A' pesti kir. tudományos egyetemben levő baromorvosló-intézetnél a' tanító-kovács hivatal, mellyhez jelenleg készpénzben 300 pengő forint évi fizetés, szabad szállás és három öl kemény tüzi fa van kapcsolva, megürülvén, kik azt elnyerni ohajtják, folyamodásaikat az orvosi-kar igazgatójához, nagyságos királyi tanácsos idős Bene Ferencz urhoz jövő június hó első napjáig benyujtani kötelezetnek; egyszersmind megkivántatik: hogy eddigi jóerkölcsös magokviselésén, és a' magyar nyelvben tökéletes járatosságukon kívül, még azt is, hogy a' kovácsmesterséget a' bécsi baromorvosló-intézetben jó előmenetellel kitanulták, e' mellett orvosló-kovács (Kur Schmied) hivatalt valamely magyar lovas ezrednél néhány esztendőig viseltek, 's a' patkók alkalmazásában és a' lovak közönséges betegségei orvoslásában ügyességüket hitelesen be bizonyítsák. 3)

Most épen megjelent és 1)

Geibel Károly könyvtárosnál Pesten hajóutezában kapható illy című munka:

NINCS TÖBBÉ KOPASZFEJ!

vagy
Alapos útmutatás a' haj-bajok gyógyítása, 's ép és szépen tartására egész késő korig

Az eredeti *negyedik kiadás* után
MAGYARRA FORDÍTOTTA
Dr. Virányi Kálmán
Pesten 1842. Ára borítékba füzve 24 kr. p. p. 3)

Hartleben K. A. könyvtárosnál
Pesten a' vacziutezában 437. sz. a. találtatik:

Ál-okoskodási-módok törvényhozási kérdésekben

BENTHAM után
Franciaából fordította 's kiadta
Gindery János
kötetlen 40 kr. p. p.